

VEZÉRCIKK

A szociális területen tevékenykedő civil szervezetek számára 2010 fontos, sőt létfontosságú év

Két fontos célt tűzök ki 2010-re: egy külső és egy belső célt.

Külső célként egy újabb és jobb európai társadalmi összetartozás stratégia elérését. Az államfők és kormányok új elköteleződésének a politika négy dimenziójára, vagyis a szociális, foglalkoztatási, gazdasági és környezeti dimenzióra egyszerre kell irányulnia, amennyiben következetes, mindenre kiterjedő szociális, és fenntartható európai politikát kívánnak kialakítani. Ebben a folyamatban a szabályozatlan szabad piaci megközelítés megkérdőjelezése a legfontosabb: számunkra nem a versenynek, hanem az együttműködésnek kell a stratégia hajtóerejévé válnia. A jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság túlságosan is világosan feltárja, hová vezet a fokozódó versenyre alapuló pénzügyi és gazdasági mohóság.

A belső cél, a szegénységben élő emberek részvétele. Bár közvetlen politikai hatalmunk nincs, az EAPN-nek az évek során sikerült kiépítenie erkölcsi tekintélyét, mára a döntéshozók (és mások is) tudják, hogy megnyilvánulásainkat fokozódó mértékben a szegénységben élőkkel kialakított valós kapcsolatainkra alapozzuk. Meg kell őriznünk, és tovább kell erősítenünk ezt az erkölcsi tekintélyt azáltal, hogy a szegénységben élők számára nagyobb teret biztosítunk testületeinkben, struktúráinkban és találkozóinkon. Dolgozunk ezen, de folytatnunk és fokoznunk kell erőfeszítéseinket.

Ennek elérése rengeteg munkát követel, én azonban sok energiát és dinamizmust látok a nemzeti hálózatokban, az európai szervezetekben és az EAPN munkatársaiban, ezért úgy gondolom, jó eséllyel pályázunk a sikerre.

Ludo Horemans
Az EAPN elnöke

Készüljünk fel 2010-re, a szegénység elleni küzdelem európai évére!

TARTALOM

Készüljünk 2010-re!

- Előkészületek 2010-re: Legyen ez a mi évünk!
- Hogyan készülhetnek fel a civil szervezetek?
- Mi a helyzet a nem EU tagállamokkal?
- Útiterv a 2010-es év megtervezésére és megvalósítására
- EAPN Írország: Nemzeti kerekasztallal indulnak a 2010-es előkészületek
- Melyek az Európai Bizottság tervei? Beszélgetés Antonia Carparellivel
- EAPN Magyarország: "2010 esély valódi politikai kötelezettségvállalás elérésére"
- ILGA-Europe's: "A 2007-es Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év pozitív tapasztalat"
- EDF (Európai Fogytékos Fórum): a "semmit rólunk – nélkülünk" 2003-ban valósággá vált
- Tudjon meg többet 2010-ről!

Hírek a Cseh Köztársaságból

- A Cseh Köztársaság hálózatának térnyerése
- A Cseh Köztársaság hálózata a Szegénység Elleni Küzdelem Világnapjának élvonalában
- Cseh Köztársaság: "A romák még mindig a társadalom peremén"

KÉSZÜLJÜNK 2010-RE!

Előkészületek 2010-re: Legyen ez a mi évünk!

„2010 – a szegénység elleni küzdelem európai éve” különleges jelentőséggel bír az Európai Szegénységellenes Hálózat számára: ezt a határidőt tűzte maga elé az EU “a szegénység jelentős mértékű felszámolására” és ebben az évben ünnepli a szervezet fennállásának 20. évfordulóját.

Még egy Európai Év?

2010 messze nem az első Európai Év, amelyet különleges célnak szentelnek, hiszen az előző évek, a 2003-as, a Fogyatékkal Élő Emberek Európai Éve vagy az Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év is még élénken élnek emlékezetünkben. Ezek az évek elsősorban a figyelemfelkeltést és a nyilvános viták elindítását célozva, számottevő politikai előrehaladáshoz is vezettek. Néhány országban a civil társadalom megerősítésének eszközéül is szolgáltak.

A 2010-es év egészen különleges lesz az EAPN számára, mivel annak ötlete a hálózatunktól ered, és ez az év jelenti az EU által saját maga számára kitűzött határidőt “a szegénység jelentős mértékű felszámolására.”

Bár elismerjük, hogy az Európai Év egyfajta “kötelező szolgálat,” az EAPN hisz abban, hogy a 2010-es év lehetőség a civil szervezetek és a hatóságok közötti párbeszéd erősítésére, különösen azokban az országokban, ahol a civil párbeszéd még mindig hiányzik, vagy most van kialakulóban.

Az Év egyrészt kapocsként szolgál új, erősebb koalíciók kialakítására, másrészt platformot biztosít a szegénység valóságosságának jobb megértéséhez és a széles körben elterjedt sztereotípiák lerombolásához.

Reméljük azt is, hogy a 2010-es év lehetőséget jelent az Európai Unió és tagállamai számára, hogy saját maguk ünneplésén túlmenően áttekintsék az elmúlt évtizedben elért haladást, és új lendületet adjanak a szegénységellenes küzdelemnek.

Célkitűzések és témák

Az EU intézmények szándéka szerint az Évnek négy fő célkitűzésre kell összpontosítania:

A jogok elismerése – mindenek előtt a szegénységben élő emberek jogának elismerése az emberi méltóságot biztosító életkörülményekre, a jogok érvényesítésének elősegítése és küzdelem az előítéletek ellen.

Megosztott felelősség és társadalmi részvétel – amely a szegénységben élők és minden érintett szegénység elleni harcba való bevonásának elősegítésére összpontosít.

Társadalmi összetartozás – a figyelem felkeltése arra a tényre, hogy a szegénység felszámolása, az összetartozás és a méltányos elosztás a társadalom egészét érinti.

Elkötelezettség – a határozott politikai elkötelezettség megerősítése mind az EU, mind a tagállamok szintjén.

A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy integráljanak horizontális témákat is tevékenységeikbe, (mint pl. a nemek közötti egyenlőség, részvétel, területi egyenlőtlenségek) és összpontosítsanak olyan konkrét témákra, mint a többdimenziós stratégiák, a megfelelő forrásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, aktív társadalmi összetartozás, gyermekszegénység, hajléktalanság, stb.

A 2010-es év sikere az EU körein túlmutató részvételen és a tulajdonosi szemléleten fog múlni.

EU költségvetés kockázati tőkével?

Az EU költségvetéséből biztosított teljes összeg a legmagasabb, amit Európai Évre költöttek: 17 milliárd szánunk elsősorban a tagállamokban történő felhasználásra, amit közfinanszírozással vagy magánfinanszírozással egészítenek ki. Az Év célkitűzéseit tekintve, a rendelkezésre álló pénz a tagállamok között szétosztva viszonylag kevésnek tűnik. (120 000 € - tól 750 000 €-ig, az ország nagyságától függően, egyenlő mértékű társfinanszírozással kiegészítve.)

Mivel ez a költségvetés viszonylag korlátozott, elsősorban inkább a politika és a figyelemfelkeltés kerül a középpontba, és nem a hagyományos alulról építkező projektek.

Képeseknek kell lennünk mindezek mögé látni: tudjuk az előző Európai évekből, hogy a 2010-re vonatkozó EU büdzsé és nemzeti társfinanszírozás az Évnek szentelt tevékenységeknek nem az egyetlen lehetséges forrása: inkább ösztönzőnek kell tekintenünk bizonyos alapvető tevékenységek megvalósítására, amelyeket remélhetőleg sok egyéb tevékenység követ majd.

Ezért elengedhetetlen más szereplők pl. a média és kulturális intézmények figyelmének a témára irányítása; meg kell győznünk őket arról, hogy a szegénység olyan ügy, amelyre 2010-ben érdemes odafigyelni, el kell érniük, hogy egyre többet foglalkozzanak ezzel a témával.

Útmutató a tervezéshez

Minden tagországban Nemzeti Végrehajtó Testületet jelölnek ki 2009 elején, amely megszervezi az ország bekapcsolódását az Európai Év eseményeibe.

A Nemzeti Végrehajtó Testületnek egy, a szegénységelleni küzdelemben kompetens és tapasztalt "közigazgatási hatóságnak vagy hasonló szervezetnek" kell lennie.

A dolgok jelenlegi állása szerint úgy tűnik, hogy a Nemzeti Stratégiai Jelentésért és a társadalmi összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervért felelős testületek fő szerepet játszanak, de a végső döntés a tagállamokon múlik.

A Nemzeti Végrehajtó Testület egyik első feladata lesz, hogy prioritásokat felállítva megfogalmazzon egy országos programot, amelyet az Európai Bizottságnak még a tevékenységekre vonatkozó pályázatok meghirdetése előtt jóvá kell hagynia (remélhetőleg 2009 nyarára).

A Nemzeti Végrehajtó Testület lesz a fő partner a kapcsolattartásban, a civil társadalom szereplőinek kezdeményezniük kell a testülettel való párbeszédet, annak biztosítására, hogy a tervezés és megvalósítás főbb lépéseiben véleményüket kikérjék.

Ideje felkészülni!

A nemzeti, regionális és helyi tevékenységekre vonatkozó pályázati felhívásokat 2009-ben kell meghirdetni. Mindemellett az érdeklődő szervezeteknek nem kell addig várniuk, hogy terveiket kidolgozzák, más projekt kezdeményezőikkel összefogjanak vagy felhívják a főbb kulturális intézmények és a média figyelmét, és arra buzdítsák őket, hogy 2010-re tűzzék napirendjükre a szegénység problémáját.

Az EAPN tagok ez idáig többek között szegénységelleni kerekasztal beszélgetéseket, Szegénységben Élők Parlamentjét, a szegénységellenes nagykövetekkel, kulturális szereplőkkel történő együttműködés és részvétel új módjait (filmfesztiválok, színdarabok), az üzleti körök, és a média bevonását, jelképes akciókat, új szegénység-barométereket, a szociális szolgáltatások hetét, a főbb szereplők (döntéshozók, média, köztisztviselők, civil szervezetek) képzését tervezték.

Az EU szintjén és az országhatárokon átívelően tervezett tevékenységeket maguk az intézmények fogják kidolgozni (logó, tájékoztató kampány, új kommunikációs eszközök "nagykövetek", konferencia a média bevonásáról).

Civil együttműködés Úniós szinten

A civil szervezetek EU szintű együttműködésének elősegítésére az EAPN létrehozott egy 2010 – Civil kapcsolattartó csoportot, az EAPN tagságából és a Szociális Platform tagjaiból.

Reményeink szerint ez az együttműködés támogatni fogja az országokon átívelő tevékenységeket és együttműködési modellt alakít ki a különböző szervezetek EU-n belüli együttműködésének elősegítésére.

Az együttműködés az alábbiakon alapul:

- *Rotációs rendszer*, amely szerint az Év folyamán az országok egy-egy hétre felváltva kerülnek "reflektorfénybe"
- Két *Európai Fókusz Hét* megrendezése (májusban és októberben), amelyek nagyobb kulturális és politikai események köré szerveződő, közösségi részvételen alapuló programok lesznek (koncertek, fotókiállítások, sport versenyek, konferenciák...) és a

különböző országok rendezvényeihez kapcsolódnak.

Mindemellett az év öröksége nem korlátozódhat csupán eseményekre: a civil társadalom és más szervezetek felelőssége, hogy együttműködjenek a közös politikai eredmények elérése érdekében mind helyi, mind európai szinten. A 2010 – Civil kapcsolattartó csoport fontos szerepet játszik ebben.

Legyen ez a MI évünk!

Az év sikere nagymértékben függ mind a nemzeti adottságtól, mind a fő politikai szereplők nyitottságától.

Ha az EAPN sikerre akarja vinni 2010-et, létfontosságú, hogy ne csak intézményi eseménynek, de a *mi* évünknek tekintse, lehetőségnek arra, hogy a szegénységben élők hallathassák hangjukat, láthatóak legyenek, és az EU napirendjének élére tűzzék ügyüket. Ez azonban nem valósulhat meg proaktív hozzáállás nélkül, célszerű inkább előre látni, semmint követni az Év legfontosabb lépéseit.

Elodie Fazi

EAPN érdekképviseleti munkatárs

Hogyan készülhetnek fel a szociális civil szervezetek a 2010-es évre?

- Tervezzenek politikai eredményeket – Az Évnek helyi, nemzeti és EU szinten is politikai örökséget kell hagynia, ezért létfontosságú, hogy előre meghatározzák elvárásait, és szövetségeket tervezzenek azok támogatására.

- Készítsenek elő projekteket, tevékenységeket, és vegyék fel a kapcsolatot a támogatókkal. - Nem minden projektet választanak ki nyílt pályázaton: ezért hasznos, ha olyan korán tesznek javaslatokat, amilyen korán csak lehetséges, megosztva azokat a leendő Nemzeti Végrehajtó Testülettel.

- Tervezzék meg a szegénységben élők részvételét – a részvétel fontos jellemzője az Évnek, éppen ezért előre meg kell tervezni.

- Szervezzenek találkozót a (leendő) Nemzeti Végrehajtó Testülettel (NVT) – az NVT-vel való

találkozó lehetővé teszi, hogy megvitassák az Év napirendjét és a lehetséges tevékenységeket, amelyekre vállalkoznak. Ez különösen jó alkalom arra, hogy helyet biztosítsanak maguknak a támogatókkal folytatott párbeszédben.

- Szervezzenek találkozót más civil szervezetekkel – így megtudhatják, hogy ők mit terveznek, bővíthetik az Évvel kapcsolatos ismereteiket, koordinálhatják az előkészületeket, és megbeszélhetik a lehetséges közös tevékenységeket.

- Vegyék fel a kapcsolatot a médiával és tegyenek javaslatot tevékenységekre vagy közös akciókra. - Az Év folyamán a tevékenységek nem korlátozódnak csupán azokra a programokra, amelyek az Év hivatalos kereteiben valósulnak meg. Valószínűleg a média, a múzeumok, színházak, iskolák szintén terveznek majd az Évhez kapcsolódó tevékenységeket.

- Lépjének kapcsolatba alapítványokkal – Valószínűleg az alapítványok is szánnak pénzügyi támogatást az Évre, ezért mielőbb fel kell venni velük a kapcsolatot annak biztosítására, hogy időben betervezzék költségvetésükbe.

Mi a helyzet a nem EU-tagállamokkal?

Az Únió 2010-es szegénység és társadalmi kirekesztés elleni Éve nemcsak az Európai Unió tagországai számára nyitott, de a:

- tagjelölt országok (Törökország, Horvátország, Macedónia),
- a (nyugat)- balkáni országok,
- az Európai Szabadkereskedelmi Egyezmény országai (Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc) valamint az Európai Szomszédsági Politika országai számára is (az ESZP pénzügyi eszközeinek támogatásával).

Míg ezen országok tevékenységeit nem támogatják a 2010-es költségvetésből (a jelenlegi 27 tagországra összpontosítanak), más programok pénzügyi támogatásából, vagy a résztvevő országok finanszírozásában valósulnak meg.

Útiterv a 2010-es év megtervezésére és megvalósítására

Az alábbi táblázat összegzi az Év előkészítésének legfontosabb lépéseit. A közeljövőben még több információt teszünk közzé az Európai Bizottság honlapján.

	Európai Unió	Tagállamok
2008	<ul style="list-style-type: none"> - Az EU intézmények jóváhagyják az Évvel kapcsolatos döntéseket (október) - Kiadják az útmutatókat tartalmazó stratégiai keretdokumentumot a tagállamok számára (december) - Az EU tájékoztató és médiakampányának előkészítő szakasza 	<ul style="list-style-type: none"> - Nemzeti Végrehajtó Testületek kijelölésének előkészítése - Az EU konzultatív bizottságában való részvétel előkészítése - Nemzeti partnerek meghatározása
2009	<ul style="list-style-type: none"> - Támogatás, párbeszéd a Nemzeti Végrehajtó Testületekkel és a nemzeti programok jóváhagyása (az egész év során) - 2010-es tevékenységek előkészítése - Találkozók a partnerekkel és az EU konzultatív bizottságával (márciustól) - Konferencia: A társadalmi kirekesztés és a média (október 29.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nemzeti Végrehajtó Testületek hivatalos kinevezése (január) - Partnerek konzultációja a nemzeti programokról (áprilisig) - Nemzeti programok benyújtása (május közepéig, jóváhagyás június végéig) - Pályázati kiírások előkészítése (júniusig) - Országos médiakampány előkészítése (júliustól szeptemberig) - Pályázatok kiválasztása (novemberig)
2010	<ul style="list-style-type: none"> - Nyitó konferencia (spanyol elnökség, január) - Az Európai Év tevékenységei - Találkozó a partnerekkel és az EU konzultatív bizottságával - Záró Konferencia (belga elnökség) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyitó események (január/február) - Tevékenységek kezdete (március)

Felkészülés 2010-re: mik az Európai Bizottság tervei? Beszélgetés Antonia Carparelivel

Antonia Carparelli az Európai Bizottság Foglalkoztatási, Szociálisügyi és Esélyegyenlőségi Főigazgatóságának társadalmi összetartozással, a migráció szociálpolitikai kérdéseivel és a szociálpolitika fő irányjaival foglalkozó egységének vezetője.

EAPN: Miben látja a Bizottság átfogó felelősségét az Év megszervezésében, elsősorban a nemzeti hatóságok irányában?

Antonia Carparelli: A 2010-es Európai Év létrehozásáról szóló Döntés központosított és decentralizált tevékenységekre épül, mert ilyen módon lehetőség nyílik a nemzeti sajátosságok, de ugyanakkor egy erőteljes európai dimenzió és az Úniós azonosulás megjelenítésére is.

Ilyen értelemben a Bizottságnak a különböző akciók hatékony koordinálása lesz a szerepe, annak biztosítása, hogy láthatóságuk folytán jelentős hatást gyakoroljanak, továbbá a lehetőségek megteremtése a szinergiák kiaknázására.

EAPN: Hogyan tudnak kapcsolatot teremteni a nemzeti tevékenységek között?

A. C: Az Európai Év tevékenységeinek megtervezésére a Bizottság és a Tagállamok integrált és koordinált megközelítésmódot alakítanak ki. Ennek a megközelítésnek a helyi igényekhez kell igazítania a prioritásokat, és be kell vonnia valamennyi érintett szereplőt.

Az egyes Tagállamok Nemzeti Végrehajtó Testületei (NVT) által kinevezett képviselőkből álló Konzultatív Bizottság fogja segíteni a Bizottságot a 2010-es Európai Év tevékenységeinek menedzselésében és koordinálásában, elnökét is az Európai Bizottság adja. A Bizottság fogja megszervezni ennek a bizottságnak az üléseit. Azt is hangsúlyozni kell, hogy a Konzultatív Bizottság üléseit minden esetben meg fogja előzni az európai partnerek ülése, amelyen ismertetik

elképzeléseiket és hozzájárulásukat az év megvalósításához.

Míg a Bizottság megadhatja a különböző szinteken történő koordinálás keretét, valódi haladást csak a tagállamok jelentős, nemzeti szintű bekapcsolódásával lehet elérni.

A következetesség biztosítása érdekében európai szinten meghatározott tevékenységeket, mint az igazságos és összetartozó társadalomért indítandó tájékoztató és kommunikációs kampányt, az egyes tagállamok sajátosságaihoz fogják igazítani.

EAPN: Ön szerint lehetséges valódi hatást elérni viszonylag csekély költségvetésből? Milyen örökséget remélhetünk ettől az évtől?

A. C: Az Únió költségvetéséből összesen 17 millió eurót különítettek el a 2010-es Európai Évre, amelyből legfeljebb 9 millió eurót a tagállamokban megvalósuló tevékenységekre használnak fel. Ez utóbbi összeget, a tagállamok azonos, vagy nagyobb mértékű társfinanszírozásának kell kiegészítenie. Tehát, mintegy 18 millió eurónak kell rendelkezésre állnia a nemzeti tevékenységekre. A 2010-es Európai Évre elkülönített költségvetés tulajdonképpen minden idők legmagasabb európai évre meghatározott összege, semmiképpen nem nevezhető csökkentett költségvetésnek, különösen a mostani gazdasági válság idején nem.

Ami az év örökségét illeti, mára az Európai Évek bebizonyították, hogy hatékony eszközei a vita és a párbeszéd ösztönzésének azokról a kérdésekről, amelyek elengedhetetlenek az igazságos társadalom megteremtéséhez, és hozzájárulnak a szélesebb részvételhez. Ugyanakkor a közösség hatékony eszközei arra, hogy a figyelem középpontjába állítsanak fontos kérdéseket és Úniós prioritásokat, elősegítve, hogy a kiválasztott témák az Európai Unió napirendjén előbbre kerüljenek. A Bizottság reményei szerint a 2010-es Európai Év fontos kiegészítő eszközzé válhat annak elérésében, hogy a szociális területen alkalmazott Nyitott Koordináció Módszer keretében eddig tett erőfeszítések erőteljes európai többletértéket kapjanak, hogy teljes potenciáljukat felhasználhassák a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelésére.

EAPN Írország: Nemzeti kerekasztallal indulnak a 2010-es előkészületek

Hatvanan vettek részt azon a kerekasztalon, amelyet az Ír Szegénységellenes Hálózat szervezett 2010 a Szegénység és Társadalmi Kirekesztés Elleni Küzdelem Európai Évéről 2008. októberében. Civil szervezetek, szakszervezetek, munkáltatók, a kormány, akadémikusok és a nagyközönség képviselői gyűltek össze, hogy megvitassák a korábbi Európai Évek írországi tanulságait, és megbeszéljék 2010 kihívásait.

A Közösségi Ügyekért felelős államminiszternek és a korábbi írországi (európai) évekért felelős testületek képviselőinek hozzászólásai indították a megbeszélést, ír civil szervezetek és az Európai Szegénységellenes Hálózat képviselői pedig katalizátorként élénkítették a vitát arról, hogyan lehetne biztosítani, hogy ez az Év tartós örökséget hagyjon maga után Írországban.

A résztvevők megállapították, hogy fontosak a közvélemény szegénységről alkotott fogalmai, és úgy vélték, az Év alkalmat ad a figyelem témára irányítására és a negatív vélekedések megváltoztatására. Világos üzenetet kell eljuttatnunk az embereknek: "a szegénység nem elfogadható". A vitákból azt a következtetést vonták le, hogy "az év átfogó témájának egy konkrét üzenetnek kell lennie, melynek célja az emberek szegénységről alkotott vélekedéseinek a megváltoztatása."

A nemzeti kerekasztal jó alkalom volt az Ír Hálózat számára, hogy megélénkítse a 2010-es előkészületeket. A továbbiakban a kormányzat keretstratégiájának befolyásolására, és az Évvel kapcsolatos terveink kialakítására helyezük a hangsúlyt. Már létrehoztunk egy civil szervezetekből álló munkacsoportot, és találkoztunk a Szociálisügyi Miniszterrel. A viták során a résztvevők energiája és lelkesedése ösztönzőleg hatott ránk, és ahogy egy résztvevő fogalmazott, bízunk abban, hogy: "Ez lesz a legjobb Európai Év Írországban".

Anna Visser, igazgató
Ír Szegénységellenes Hálózat
Email: anna@eapn.ie

Magyar Szegénységellenes Hálózat: "2010 esély valódi politikai kötelezettségvállalás elérésére"

Bizonyos körülmények határt szabnak képzeletünknek és 2010-zel, a Szegénység elleni küzdelem európai évével kapcsolatos elvárásainknak is. Egyfelől a magyar gazdaság nagymértékben védtelen a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság hatásaival szemben, másfelől 2010 az országos és helyhatósági választások éve Magyarországon.

Bár fennáll a veszélye annak, hogy a kampányban elhalványul a szegénység kérdése, mégis úgy gondoljuk, esélyt ad valódi politikai elköteleződésre és vállalásokra ebben a témában a 2010-et követő időszakban.

A magyar Hálózat még dolgozik az Évvel kapcsolatos tervén és politikai elvárásain, három témáról azonban, amelyek mindenképpen középpontba kerülnek, beszélhetünk: megfelelő és garantált minimum jövedelem bevezetése az országban; az előzetes és utólagos nyomon követési módszerek és folyamatok meghonosítása a szegénységben élőket érintő jogszabályok, stratégiák megalkotása, alkalmazása kapcsán; továbbá a szegénységben élők részvételének erősítése.

Egyelőre jobban ismerjük az akcióinkat irányító elveket és értékeket, mint magukat az akciókat. Szeretnénk egyensúlyt tartani a nagyszabású tevékenységek, és a helyi szükségletekre válaszoló kisebb projektek között. A programnak különböző szektorok (állam, civil társadalom és piaci tényezők), különféle területek (oktatás, kultúra, sport stb.), valamint a szociális terület együttműködésére kell épülnie. Számos akciónak célul kell tűznie a figyelem szegénység okaira és valóságosságára való irányítását, hogy csökkenjenek az elsősorban romákkal kapcsolatos sztereotípiák és a türelmetlenség.

Marton Izabella
Magyar Szegénységellenes Hálózat
Email: marton.iza@hapn.hu

ILGA-Europe (A Nemzetközi Leszbikus és Homoszexuális Szövetség Európai Régiója): "2007 – az Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Éve – pozitív tapasztalat"

Az ILGA-Europe számára, 2007 az Egyenlő Esélyek Mindenki Számára

Európai Éve pozitív tapasztalatot hozott. Európai szinten az Év politikailag előkészítette a terepet új irányelv javasolására a hátrányos megkülönböztetés visszaszorítására, nemzeti szinten pedig egyedülálló lehetőséget biztosított a leszbikusok, melegek, biszexuálisok és transzneműek szervezetei (LGBT) számára, hogy sikerrel hívják fel a figyelmet jogaik érvényre juttatására.

Az Év lehetővé tette a párbeszéd megeremtését az LGBT szervezetek és a közhivatalok között, mely 2007 után is folytatódott. Sok országban a civil szervezetek a befolyásolás eszközeiként használták az Évet, hogy a kormányhivatalnokok és a média – néhány esetben első alkalommal – foglalkozzanak LGBT ügyekkel. Igen jó "eszköznek" bizonyult a civil szervezetek számára arra is, hogy más szereplőkkel (szakszervezetekkel, szolgáltatókkal, stb.) országos akciókat indítsanak.

A közhivatalok politikai akarata és irányítása volt szükséges ahhoz, hogy a strukturális és pénzügyi korlátok ellenére megeremtsék a feltételeket a tevékenységek értelmes végrehajtásához, különösen azokon a helyeken, ahol a politikai klíma nem volt kedvező az egyenlőség előmozdítására. A kapacitásépítés, valamint az év során a tagok és az ILGA Europe irodája között megvalósuló folyamatos tapasztalat- és információcsere hozzájárult ahhoz, hogy a civil szervezetek megerősítve érezvén magukat, akciókat kezdeményezzenek országukban.

Az Év során a nemzeti LGBT szervezetek számos nehézségbe ütköztek, az Év hatása is országról országra változott. Összességében azonban az ILGA-Europe tagok fel tudták használni az Évet akár új szövetségek kiépítésére, akár a figyelem ügyeikre való irányítására, vagy a kormányhivatalokkal való párbeszéd megkezdésére.

Evelyne Paradis
ILGA-Európa, politikai munkatárs

EDF: A "Semmit rólunk – nélkülünk" jelszó 2003-ban valósággá vált

Az Európai Fogyatékos Fórum (EDF) javasolta, hogy 2003 legyen a Fogyatékkal Élő Emberek Európai Éve (EYPD).

Az Év legnagyobb sikere a fogyatékkal élő emberek és családtagjaik egész Európában megvalósuló átfogó mozgósítása, valamint a magán szektorral, a szakszervezetekkel, a helyi önkormányzatokkal és a médiával való partnerkapcsolatok kialakítása volt.

A fogyatékkal élő emberek az egész Évet magukénak tudhatták, ezáltal Európa és az egyes országok szociális napirendjén lényegesen nagyobb mértékben jelentek meg a fogyatékkal kapcsolatos témák. Hozzájárult a fogyatékkal élők új, az emberi jogokon, és nem orvosi vagy karitatív megközelítésen alapuló megjelenéséhez.

Az egyik legfontosabb eredmény az Európai Bizottság Fogyatékkal kapcsolatos Stratégiájának, és 2003-2007-es Cselekvési Tervének elfogadása volt, amelyek a fogyatékkal kapcsolatos kérdést a politika valamennyi területére belefoglalják.

Az EDF legjelentősebb követelése az volt, hogy 2003 – a foglalkoztatáson kívüli területeken – vezessen el a fogyatékkal élők európai esélyegyenlőségi törvényéhez.

Az európai év sikerét az EDF "Semmit rólunk – nélkülünk" elve gyakorlati megvalósításának, vagyis a fogyatékkal élő emberek európai és nemzeti szervező bizottságokban való teljes körű részvételének köszönheti. Sajnos a következő években – 2007-es Egyenlő Esélyek Évét is ideértve – nem ez volt a helyzet.

Az Évet jól előkészítették, a konkrét tevékenységeket már 2002 elején megkezdtek. Fontos, hogy a tevékenységekről szóló döntések meghozatala és a tevékenységek hivatalos megkezdése között kellő időt álljon rendelkezésre az előkészületekre.

Az EYPD 2003 arra is rámutatott, hogy a figyelemfelkeltő kampányokat állandó gyakorlatokká kell tenni, és a kihívásokra a politika és a törvényhozás keretében kell megtalálni a válaszokat.

Irina Papancheva
EDF Sajtó és kommunikációs munkatárs

Tudjon meg többet 2010-ről!

Korábbi Európai Évek:

- 2007. Egyenlő Esélyek Mindenkinek Éve

www.equality2007.europa.eu

- 2008. Kultúrák Közötti Párbeszéd Éve

<http://www.interculturaldialogue2008.eu/>

2010 – A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem éve

- Az Európai Év leendő honlapja (2009-től indul)

www.2010againstopoverty.ec.europa.eu

- Az Európai Bizottság honlapja

http://ec.europa.eu/employment_social/emplw/b/news/news_en.cfm?id=326

- A Tanács és az Európai Parlament döntése az Európai Év létrehozásáról

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st03/st03645-re01.en08.pdf>

HÍREK A CSEH KÖZTÁRSASÁGBÓL

A Cseh Hálózat térnyerése

Az EAPN Cseh Köztársaságban működő Hálózata (EAPN CR) a tájékoztatás, a vélemény- és tapasztalatcsere fóruma, amely bekapcsolódik az EAPN európai tevékenységeibe.

A Cseh Hálózat célja, hogy a közvéleménnyel és a hatóságokkal elfogadtassa a társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos kérdéseket. Azért jött létre, hogy a társadalmi kirekesztéssel fenyegetett emberek előtt eltávolítsa a társadalmi és politikai akadályokat, és befogadásuk érdekében dolgozzék.

Az utóbbi évek legnagyobb kihívása a társadalmi összetartozás kérdésének középpontba állítása volt. A rendkívül sikeres, "Állítsátok meg a társadalmi kirekesztést" című projektet az opavai nemzetközi konferencián 2007-ben mutatták be. Az Európai Közösség

és a Cseh Munkaügyi és Szociális Minisztérium által is támogatott projekt fő célja a társadalmi összetartozás középpontba helyezése, valamint a stratégiákra, tervezésre és politikák kialakítására való hatásgyakorlás volt. A konferencia eredményeképpen kézikönyvet állítottak össze a társadalmi összetartozás középpontba helyezéséről, amely ismerteti a kapcsolódó fogalmakat, gondolkodásmódot, továbbá a téma napi politikai gyakorlatban történő megvalósítását. Múltán állíthatjuk, hogy a projekt közelebb hozta rendszerünket az Európai Unió által működtetett rendszerhez.

Az elmúlt évek legnagyobb kihívása a társadalmi összetartozás kérdésének középpontba állítása volt.

A cseh hálózat fő tevékenységei:

- A tagszervezetek támogatása, társadalmi összetartozást célzó tevékenységek kialakítása és megvalósítása;
- A társadalmi összetartozás elősegítésének és a szegénység leküzdésének elérése;
- a társadalmi kirekesztéssel fenyegetett embereket célzó minőségi szociális szolgáltatások zökkenőmentes fejlődésének elősegítése;
- A társadalmi összetartozás középpontba helyezése különféle eszközökkel, például az emberek jobb álláshoz jutásának segítése, családon belüli békítés, tanácsadás;
- A társadalmi kirekesztés veszélyével fenyegetett emberek információs technológiához való hozzáféréseinek és oktatásának javítása;
- Arra való törekvés, hogy megelőző intézkedések szülessenek a szegénység és a társadalmi kirekesztés leküzdésére, a nehéz helyzetek megismétlődésének elkerülésére, ezeknek az intézkedéseknek egyaránt kell anyagi, pénzügyi és adminisztratív jellegűeknek kell lenniük;
- Fejlesztieniük kell a szegénységben élők készségeit és felelősségét, képessé téve őket arra, hogy részt vegyenek a döntéshozó folyamatban.
- Az akciók hatékonyságának fokozása a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben részt vevő egyének és szervezetek összefogása révén;
- Az európai szinten alkalmazott munkamódszereknek és a szomszédos országok tapasztalatainak figyelembe vétele;

j) Részvétel az EAPN által nemzeti hálózatokra bízott feladatok teljesítésében: a munkacsoportokban, a kampányok megvalósításában és a kihívások leküzdésében.

A Cseh Hálózat erőt merít az Európai Unió tagállamok Szociális Minisztereinek 2008 októberében Marseille-ben megtartott találkozájából, hiszen munkájukkal a szegénységben élők problémáira összpontosítanak. A miniszterek számára ez volt az első alkalom a szegénység és az aktív társadalmi befogadás kérdésének megvitatására. A három fő kérdés, mellyel foglalkoztak: a minimál jövedelem elve, a jobb minőségű munkahelyek megteremtése és a szociális szolgáltató rendszer működésének javítása.

A prágai tárgyalásokra a Munkügyi és Szociális Minisztérium és a Cseh Hálózat között került sor, tekintettel a Szegénységben élők 8. brüsszeli európai találkozájára. Mind a brüsszeli ülés előtt, mind azt követően a Cseh Hálózat számos országos és regionális találkozót szervezett. A legfontosabb megbeszélések következtetéseit a brüsszeli ülésen fogják felhasználni. Ezek az ülések és szemináriumok is részét képezik a szegénység elleni küzdelem 2010-es nemzetközi évére való felkészülésnek.

Milena Černá
Elnök, EAPN Cseh Köztársaság

A Cseh Szegénységellenes Hálózat a Szegénység Elleni Küzdelem Világnapjának élvonalában

2008 októberében a szegénység gyökeres felszámolására hetet szerveztek Osztravában, a nehéziparnak és bányászatnak ebben a fontos központjában, ami egyben a Cseh Köztársaság harmadik legnagyobb városa.

A jelentős esemény híres énekesek és zenészek előadásait, tábortűz körüli beszélgetéseket és ima-találkozókat is magában foglalt. A Cseh TV-ben és rádióban is

jelentős visszhangja volt a sajtókonferenciának, amelyen Milena Černá a Cseh Szegénységellenes Hálózat elnöke is részt vett.

Fintan Farrel az EAPN európai igazgatója 2008 szeptemberében megbeszéléseket folytatott a cseh Munkügyi és Szociális Minisztériumban, melynek eredményeképpen megállapodás jött létre arról, hogy a Minisztérium látja vendégül a Szegénységben Élők 8. Európai Találkozáját, amelynek megtartása 2009. május 15-16. között Brüsszelben esedékes.

A Cseh Köztársaság elnöksége alatt az első Nemzeti Kerekasztalra 2008. október 17-én Prágában került sor. A résztvevők a szegénység, az eladósodás és a pénzkölcsönzés kérdéskörét vitatták meg.

A Kerekasztal résztvevői rámutattak, hogy az emberek nem ismerik kellő mértékben a problémát, a terület jelenlegi jogi szabályozása pedig hiányos; részben ez a két tényező felelős a kialakult helyzetért. Azt is hangsúlyozták, hogy a bankoknak és pénzintézeteknek nagyobb felelősséget kellene vállalniuk alacsony jövedelmű embereknek nyújtott kölcsönök esetén.

A résztvevők felszólították a kormányt megelőző intézkedések fogantatására a túlzott eladósodás által kiváltott szegénység megakadályozására.

Cseh Köztársaság: "A romák még mindig a társadalom peremén"

A Cseh Köztársaságban 2006-ban 310 helységet minősítettek kirekesztettnek, melyek lakosainak többségét romák alkották. Ezek a helységek a Cseh Köztársaság mind a 14 régiójában megtalálhatók. A kirekesztett helységek nem mindegyike különül el teljesen a környező területektől. A roma emberek oda költöztek, és alkalmazkodtak az ottani szegényes körülményekhez. Az elszigeteltségük elégtelen, gyér színvonalú oktatáshoz, hosszú távú munkanélküliséghez, alkoholizmushoz, továbbá pénzkölcsönzésből és eladósodásból fakadó problémákhoz vezetett.

2000-ben helyi és regionális politikusok hozzáfogtak a "problémás lakosok" bizonyos helyekre és régiókba költöztetéséhez, hogy meghatározott területekre kényszerítsék, és elkülönítsék őket. Országgyűlési képviselők és szenátorok heves vitái után a törvényt elfogadták, a romákat olyan helyekre küldték, ahol nehezzé vált számukra a szociális szolgáltatásokhoz, munka-lehetőségekhez, iskolákhoz és tömegközlekedéshez való hozzáférés. Említésre érdemes, hogy ezeknek a helységeknek a többségét az elmúlt tíz évben hozták létre.

Mindez folyamatosan, a 20. század elejétől alakult így. A Csehszlovák Köztársaság kialakulásának kezdetén, 1918. után, számos, a 19. század végétől alkalmazott jogi eszköz, érvényben maradt. Az 1920-as években a hatóságok bevezették a roma lakosság rendőrségi nyilvántartásba vételét, ujjlenyomatot vettek tőlük stb. A vándorló romákat 1942. és 1944. között cseh cigány koncentrációtáborokba hurcolták. Ezekből a táborokból sokukat haláltáborokba deportáltak, ahol nagyon sokan életüket veszítették.

A Cseh Köztársaságban a II. Világháború után megtagadták a romáktól az etnikumként való elismerést. Nem fogadták el őket, mint sajátos, konkrét érdekekkel és szükségletekkel bíró etnikai kisebbséget. A szocialista állam úgy bánt a romákkal, mintha a jogalkotás szempontjából nem is léteznének, ugyanakkor azonban speciális pénzalapokat különítettel el problémáik megoldására. Ez idő alatt erőfeszítéseket tettek a romák többségi társadalomba történő asszimilációjának elősegítésére.

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata a romák emancipációjával kapcsolatban a Cseh Köztársaságra irányította a figyelmet. A roma polgári kezdeményezés csoport képviselte a roma közösséget az Országgyűlésben. A romák tiltakoztak a faji megkülönböztetés ellen, és hangsúlyozták, hogy a roma tanulóknak létrehozott speciális iskolák akadályozzák őket abban, hogy bejussanak a felsőbb oktatásba stb. Bár fejlődik a piacgazdaság, a szakképzetlen romák még mindig a társadalom peremén élnek. A romák között a munkanélküliség 75%-os, de néhány területen eléri a 95%-ot, ez részben alacsony iskolázottságuknak, de ugyanakkor a burkolt és kifinomult faji megkülönböztetésnek is betudható.

Az Európai Szociális Alap Operatív Programjai megteremtették a lehetőséget annak, hogy a Cseh Köztársaság roma közösségeinek javára fontos kezdeményezések valósuljanak meg. Számos sikeres program valósult meg 1990-óta, többségük olyan civil szervezeteken keresztül, amelyek ma a Cseh Hálózathoz tartoznak. Ezek a civil szervezetek kísérletet tettek arra, hogy foglalkozzanak a roma közösség cseh nagyvárosokban, településeken és falvakban megnyilvánuló kirekesztésének kérdésével, és platformot alakítsanak ki a roma és nem roma állampolgárok közötti kapcsolatok elősegítésére. Számos probléma azonban tovább él. A Cseh Köztársaságban erősödik a Nacionalista Mozgalom, eközben a többség hallgat. A civil társadalom ismét igyekszik elhárítani a közelgő veszélyeket.

M.C

A Hálózati Hírek célja, hogy egyes témákkal kapcsolatban vitát váltson ki. A megjelentetett nézetek nem feltétlenül képviselik az EAPN véleményét. Ha a jelen szám tartalmával kapcsolatban megjegyzése lenne, küldjön e-mailt a team@eapn.eu címre.

Szerkesztő: Fintan Farrell

A kiadásért felel: Audrey Gueudet

EAPN, Square de Meeûs 18 – B-1050 Brussels

Tel. +32 2 226 58 50 – Fax: +32 2 226 58 69 – Email: team@eapn.eu – Website: www.eapn.eu

Az Európai Bizottság támogatásával